

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia 14 grudnia 2016 r.

Poz. 5153

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-4131.421.2016 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 13 grudnia 2016 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) stwierdzam nieważność uchwały nr XVII/143/2016 Rady Gminy Kruklanki z dnia 9 listopada 2016 r. w sprawie określenia wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie w części dotyczącej:

- § 6 ust 2,
- § 8 w zakresie zwrotu „w trybie natychmiastowym”.
- § 9.

Uzasadnienie:

Przekazaną organowi nadzoru w dniu 18 listopada 2016 r. uchwałą nr XVII/143/2016 z dnia 9 listopada 2016 r., powołując się na art. 43 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.), Rada Gminy Kruklanki określiła wysokość oraz szczegółowe warunki i tryb przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie.

W ocenie organu nadzoru, część postanowień ww. uchwały narusza w sposób istotny obowiązujące prawo.

W § 6 ust. 2 analizowanej uchwały wskazano, że „Przyznanie jednorazowego zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie następuje w drodze decyzji administracyjnej poprzedzonej przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego, wydanej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruklankach, w trybie określonym ustawą o pomocy społecznej w ramach środków własnych gminy.”

W § 8 uchwały Rada określiła, iż „Zasiłek podlega zwrotowi w trybie natychmiastowym na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, jak świadczenie nienależnie pobrane, w przypadku stwierdzenia wykorzystania zasiłku niezgodnie z przeznaczeniem, bądź zaniechania działań zmierzających do usamodzielnienia”.

Zgodnie z § 9 uchwały „Zwrot zasiłku następuje w 24 równych, miesięcznych ratach na rachunek bankowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruklankach, spłata rozpoczyna się po upływie 6 miesięcy od dnia przyznania zasiłku.

Wskazać należy, iż przepis art. 43 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej upoważnia radę gminy do określenia, w drodze uchwały, wysokości oraz szczegółowych warunków i trybu przyznawania i zwrotu zasiłku celowego na ekonomiczne usamodzielnienie. Zgodnie z generalną klauzulą kompetencyjną, zobowiązującą jednostki samorządu gminnego do stanowienia aktów prawa miejscowego „na podstawie upoważnień ustawowych”, zawartą w art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, rada gminy nie ma prawa do samoistnego kształtowania prawa na obszarze gminy, co oznacza, że przepisy gminne mogą być wydawane wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów wyższego rzędu i w zakresie upoważnień wyraźnie tam udzielonych określonym organom gminy. Tymczasem Rada Gminy Kruklanki, nie mając upoważnienia ustawowego, określiła w § 6 ust. 2 uchwały formę przyznania pomocy w celu ekonomicznego usamodzielnienia stwierdzając, iż następuje to w drodze decyzji administracyjnej. Z art. 43 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej

nie wynika jednak upoważnienie do określenia kwestii proceduralnych, dotyczących wydania decyzji administracyjnej oraz poprzedzającego ją postępowania. Zauważyć przy tym trzeba, że o formie przyznania zasiłku na ekonomiczne usamodzielnienie się rozstrzygnął już sam ustawodawca w art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z którym przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Zgodnie zaś z ustępem 4 tego przepisu decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia, z wyjątkiem decyzji o odmowie przyznania biletu kredytowanego oraz decyzji w sprawach cudzoziemców, o których mowa w art. 5a, wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Regulacja ta nie powinna być zatem przedmiotem ww. uchwały. Tożsamy pogląd wyraził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 12 lutego 2015 r., Sygn. akt II SA/Ol 7/15.

Powyższe uwagi odnieść należy także do zamieszczonych w uchwale regulacji traktujących o kwestiach zwrotu przedmiotowego zasiłku. W szczególności w przypadku § 8 uchwały nie było podstaw do określenia, iż zasiłek podlega zwrotowi w trybie natychmiastowym, tym bardziej, że postanowienie to jest sprzeczne z art. 104 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, w myśl którego wysokość należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń podlegających zwrotowi oraz terminy ich zwrotu ustala się w drodze decyzji administracyjnej. Abstrahując od powyższego, dostrzec można również w tej materii brak spójności w samej uchwale, bowiem w § 8 uchwały mowa jest o zwrocie zasiłku w trybie natychmiastowym, natomiast w § 9 uchwały znajduje się postanowienie, iż spłata rozpoczyna się po upływie 6 miesięcy od dnia przyznania zasiłku. Jednocześnie w pierwszej części tego paragrafu sformułowano zasadę, że zwrot zasiłku następuje w 24 równych, miesięcznych ratach na rachunek bankowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruklankach, co odnosi się do odrębnego postępowania uregulowanego w art. 104 ust 4 ww. ustawy, którego przedmiotem nie jest stricte zwrot świadczenia, lecz umożliwienie spłaty w ratach przypisanego już do zwrotu świadczenia w przypadkach szczególnie uzasadnionych. Postępowanie to wszczynane jest na wniosek pracownika socjalnego lub osoby zainteresowanej, a jego przedmiotem winno być ustalenie, czy zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek, uprawniający do skorzystania z ulgi w postaci umożliwienia spłaty świadczenia w ratach, a także ustalenie ewentualnej wysokości i okresu spłaty, które mogą być w każdym przypadku inne w zależności od sytuacji danej osoby. Nie można wobec tego, niejako automatycznie, wprowadzać zasady spłaty świadczenia w 24 miesięcznych ratach.

Wskazane postanowienia wykraczają poza ustawowe upoważnienie, zawarte w art. 43 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej, zatem konieczne jest ich wyeliminowanie z obrotu prawnego poprzez stwierdzenie nieważności uchwały w odpowiedniej części.

W tym stanie rzeczy rozstrzygnięto jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie w terminie 30 dni od jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

WOJEWODA WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki